

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
навчальної практики

ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА

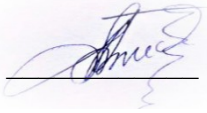
підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

Луцьк – 2022

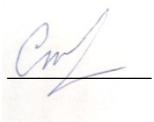
Силабус практики «Практика навчальна лексикографічна» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: Гунчик Ірина Олексіївна, доцент кафедри романської філології, кандидат педагогічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук)

Силабус практики затверджено на засіданні кафедри романської філології
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

І. ОПИС ПРАКТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЧНОЇ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: бакалавр	Навчальна
		Рік навчання: 1-ий
Семестр: 2-ий		
Консультації: 10 год.		
Самостійна робота: 140 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 150 / 5		

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я та по батькові	Гунчик Ірина Олексіївна
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри романської філології
Контактна інформація	hunchuk@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Терміни практики	Протягом другого семестру

ІІІ. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики. Освітній компонент «Практика навчальна лексикографічна» належить до дисциплін циклу професійної підготовки та є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою романської філології на основі освітньо-професійної програми «Мова і література (французька). Переклад» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Лексикографічна практика за своїм змістом є складовою комплексу навчальних і виробничих практик і посідає важливе місце в підготовці фахівців з французької мови. Здатність здобувача ВНУ імені Лесі Українки успішно вирішувати професійні проблеми, орієнтуватися

в різноманітних видах лексикографічних джерел, визначає рівень їхньої конкурентноспроможності та відображає рівень ефективності роботи. Практичне застосування набутих знань, навичок та вмінь дозволяє здобувачам зрозуміти пріоритетні напрями під час навчання в університеті.

Об'єктом практики є робота з лексикографічними джерелами.

Предметом – процес формування у здобувачів освіти необхідних теоретичних та

практичних основ для орієнтування серед лексикографічних джерел французької мови. Практика навчальна лексикографічна спрямована на розширення знань кругозору здобувачів. Основними формами є пошукова робота зі словником, який спонукає здобувачів до глибшого самостійного вивчення лексикографічних джерел.

2. Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою «Практики навчальної лексикографічної» є «Французька мова» та «Практика навчальна фонологічна».

Постреквізити. Знання, навички та вміння із зазначеного практики можуть бути використані при навчальній лінгвістичній практиці на 2 курсі та наступних перекладацьких і виробничих практиках, для вивчення дисциплін теоретичного курсу французької мови, який містить такі аспекти, як лексикологія, стилістика, теоретична граматика, історія мови та теорія і практика перекладу.

3. Мета і завдання практики. Основною метою практики є формування у здобувачів компетенцій, достатніх для орієнтування серед лексикографічних джерел класичної та сучасної французької мови, й оволодіння лексикографічним інструментарієм сучасної французької мови.

Завдання «Практики навчальної лексикографічної»: ознайомити здобувачів з науковими поглядами на лексикографію як лінгвістичну дисципліну; навчити здобувачів самостійно працювати з лексикографічним масивом французької мови та її мовним матеріалом; формувати у здобувачів вміння та навички складання словникової статті за обраною тематикою.

4. Результати навчання (компетентності). За результатами практики здобувачі освіти будуть компетентними у таких питаннях:

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах та реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

«Практика навчальна лексикографічна» сприяє тому, що здобувачі будуть:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Здобувачі приймають участь у настановчій конференції з практики, де їм надається повна інформація про зміст і тривалість практики, а також форму звітності (особливості оформлення звіту і словника).
2. Ознайомлювальний	Здобувачі зустрічаються з керівником практики та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять, складають приблизний словник спеціальних термінів.
3. Основний	Здобувачі вивчають основи лексикографії, види словників: тлумачні, термінологічні, фразеологічні, двомовні та тримовні, метою яких є підготовка рефератів по заданих темах та укладання словника з певної лексичної теми обсягом 50 одиниць.
4. Підсумковий	Здобувачі готують і здають звітну документацію. Звітна документація включає: представлення міні-словника за обраною лексичною темою; захист реферату; письмовий звіт, підписаний практикантом. Лексикографічна практика завершується підсумковою конференцією здобувачів, на якій керівник практики підсумовує результати роботи протягом всього семестру. Здобувачі обмінюються враженнями про організацію та проведення практики, озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- опрацювання теоретичного матеріалу;
- опрацювання фахової літератури з метою підготовки рефератів по заданих темах;
- виконання пошукових практичних завдань;
- укладання словника з певної лексичної теми обсягом 50 одиниць.

Теми рефератів:

1. Французька лексикографія.
2. Лексикографія як наукова дисципліна: стан та перспективи розвитку.
3. Лексикографічні праці нелітературної мови: діалектні та жаргонні. Словники аргю.
4. Історія розвитку французької лексикографії.
5. Словники власних назв.
6. Повні лексичні словники: тлумачні та тезауруси.
7. Французька лексикографія XX століття.

8. Комп'ютерна лексикографія.
9. Лексикографія. Основні французькі словники.
10. Словники багатства мовлення: синонімів, антонімів, омонімів, неологізмів.
11. Словники спеціального призначення: скорочень, стилістичні, інверсійні, асоціативні тощо.
12. Лексикографічні праці синхронії та діахронії: спільне і відмінне, специфіка укладання.
13. Тенденції розвитку сучасної французької лексикографії.
14. Діахронні словники: історичні та етимологічні.
15. Синхронні перекладні словники.
16. Синхронні одномовні нелексичні словники: фразеологічні, граматичні, словотвірні, акцентологічні, орфографічні, орфоепічні.
17. Комп'ютерні технології в лекціях / на практичних заняттях / в самостійній роботі.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предмету; – володіння здобувачем теоретичного матеріалу на консультаціях та індивідуальних заняттях.	10
2. Оцінювання процесу проходження практики: – відвідування консультацій; – опрацювання інформаційних джерел та літератури; – підготовка до індивідуальних занять.	10
3. Оцінювання звітної документації: – представлення міні-словника за обраною лексичною темою; – захист реферату.	60
4. Захист практики: – письмовий звіт, підписаний практикантом; – доповідь (презентація) на підсумковій конференції.	20
Сума	100

Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою практики, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення практики *викладач повинен* ознайомити здобувачів з її метою і завданнями; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності, з особливостями отримання різних видів освіти. *Здобувачі зобов'язані* відвідувати консультаційні та індивідуальні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умов певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3ZmadtD>).

Оцінювання знань здобувачів з «Практики навчальної лексикографічної» базується на

основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань здобувачів.

Під час практики здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування консультацій, опрацювання інформаційних джерел та літератури.

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі «Практика навчальна лексикографічна», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка становить сумарну кількість балів за виконання завдань відповідного етапу.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента); а також за активність на заняттях до 20% максимального поточного балу.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація практики дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності на занятті здобувач опрацьовує матеріал самостійно і формує конспект заняття у письмовій формі. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу. Перескладання практики відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами, передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкового виду роботи. Заборгованість повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>).

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та науково-педагогічним працівником університету.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль (залік) включає виконання 2 видів підсумкових робіт: 1) захист реферату (40 балів); 2) представлення міні-словника за обраною лексичною темою (20 балів).

Відсутність здобувача на підсумковому контролі та/або невиконання його робіт оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового контролю для здобувача можливе за умови його відсутності з *поважної* причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою романської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за усі види робіт підсумкового контролю, становить 60. Перескладання (без поважних причин) будь-яких видів підсумкових робіт, передбачених силабусом, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач повинен скласти залік. При цьому бали, набрані здобувачем за результатами підсумкових видів робіт, анулюються. Структуру, питання та критерії оцінювання заліку науково-педагогічний працівник повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали залік, повинні перескладати його. Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основний перелік:

1. Бондарук Л. В., Хайчевська Т. М. «Слово ...» Лесі Українки у французькій рецепції. *Волинь філологічна: текст і контекст. Леся Українка і персоналії епохи*. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2018. № 26. С. 60–68.

2. Коляда Е. К., Шелудченко С. Б., Василенко О. В. Психолінгвістика: термінологічний словник із дисципліни. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 48 с.

3. Методичні рекомендації з питань організації практики студентів та складання робочих

програм практики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» / укл.: Н. М. Лапенко, І. Л. Співак, І. В. Федоренко, О. М. Шаповалова; за заг. ред. П. М. Яблонського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 29 с.

4. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 19 с.

5. Калимон Ю. Комп'ютерна лексикографія: виклики та перспективи. *Актуальні питання іноземної філології*. Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2019. № 10. С. 112–118.

Додатковий перелік

1. Балалаєва О. Ю. З історії розвитку електронних словників: зарубіжний і вітчизняний досвід. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2020. Т. 1, № 11(1). С. 6–11.

2. Дідун Л., Козирєва З. Українська академічна лексикографія: здобутки та перспективи розвитку. *Українська мова*. 2021. № 3 (79). С. 54–65.

3. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.

4. Lehman A., Martin-Berthet F. *Lexicologie: Sémantique, Morphologie et Lexicographie (cursus)*. Paris : Colin, 2018. 352 p.

Інтернет-ресурси:

1. Blanco X., Sfar I. *Lexicologie(s) : approches croisées en sémantique lexicale*. Peter Lang AG, 2018. 431 p.

2. Dictionnaire de L'académie française. URL : <https://www.dictionnaire-academie.fr/>

3. Larousse. URL : <https://www.larousse.fr/>

4. Le lexilogos. https://www.lexilogos.com/francais_dictionnaire.htm

5. Le Robert. Dico en ligne. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/>

6. Ortholang : Outils et Ressources pour Traitement Optimisé de LANGue. URL : <https://www.cnrtl.fr/>